

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobkyně: **A. a. s., IČO X**
sídlem K U. 170, X P. – Š.

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2019, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2019, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 5 694 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 14. 1. 2019, č. j. X, zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Hranice (dále jen „*městský úřad*“), kterým byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 6 000 Kč za přestupek podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o silničním provozu*“), a toto rozhodnutí potvrdil.
2. Přestupku se měla žalobkyně dopustit tím, že nezajistila, aby při užití vozidla registrační značky X (dále jen „*vozidlo*“), jehož byla žalobkyně v době skutku dle centrálního registru vozidel zapsanou provozovatelkou, byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.

Shodu s prvopisem potvrzuje A. V.

3. Tím žalobkyně porušila § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, neboť dne 30. 5. 2018 v 22.50 h na pozemní komunikaci ve městě Hranice, Smetanovo nábřeží (křižovatka s Partyzánskou ulicí) u domu č. p. X ve směru jízdy od Valašského Meziříčí směrem do centra města Hranice blíže dosud neustanovený řidič uvedeného vozidla v rozporu se zákonem jel rychlostí 100 km/h, po odečtu odchylky 3 km/h (resp. 3 %) jel rychlostí 97 km/h. Řidič překročil nejvyšší dovolenou rychlost 50 km/h o 47 km/h. Tuto rychlost vozidlu naměřil automatizovaný technický prostředek bez obsluhy RAMER 10 T/17/0339. Uvedeným jednáním řidič porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu. Toto jednání vykazovalo znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona o silničním provozu.
4. V projednávaném případě je **jádrum sporu otázka, zda městský úřad učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku** ve smyslu § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu, a to předtím, než věc odložil a vyvodil odpovědnost provozovatele vozidla (zde žalobkyně).
5. **Žalobkyně v žalobě** k této otázce namítala, že vozidlo prodala, podala žádost o změnu vlastníka vozidla městskému úřadu první pracovní den po prodeji a městskému úřadu to doložila. Žalobkyně městskému úřadu na výzvu k úhradě určené částky a sdělení jména řidiče doložila smlouvu o prodeji vozidla. Žalobkyně namítala, že zde jsou liberační důvody, protože vozidlo bylo použito proti její vůli a žalobkyně nemohla řidiči ve spáchání přestupku nijak zabránit.
6. Žalobkyně namítala, že správní orgány rezignovaly na postih skutečného viníka a nevyužily všech možností (pokuta, předvedení se zahájením řízení o přestupku atd.). Tím zmařily možnost postihnout za přestupek řidiče vozidla.
7. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** setrval na závěrech podle napadeného rozhodnutí, liberační důvody zde nejsou; ty nejsou naplněny podáním jakékoli žádosti, ale jen takové, která splňuje náležitosti podle § 8 a násl. zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění účinném ke dni spáchání přestupku; jinak by nebyl naplněn účel registru vozidel a údaje v něm uvedené by nebyly přesné a úplné.
8. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
9. Krajský soud **z obsahu správního spisu** ověřil, že žalobkyně na výzvu městského úřadu provozovateli vozidla k zaplacení určené částky reagovala zasláním kupní smlouvy ze dne 3. 4. 2018, podle které vozidlo prodala panu I. Č. Městský úřad odeslal panu I. Č. předvolání k podání vysvětlení, a to na adresu, která byla uvedena v kupní smlouvě. Podle obálky byl adresát vyzván k vyzvednutí zásilky a v místě bylo zanecháno poučení, zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 21. 6. 2018. V úložní době si adresát písemnost nevyzvedl. Písemnost byla podle doručky vhozena do schránky adresáta dne 2. 7. 2018. Městský úřad poté věc přestupku řidiče vozidla odložil.

10. **Městský úřad v rozhodnutí o přestupku** uvedl, že označený řidič nepotvrdil, že vozidlo v době přestupku řídil. Městský úřad vyhodnotil, že učinil „reálnou snahu“ naplnění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku tím, že mu zaslal na adresu jeho trvalého pobytu výzvu k podání vysvětlení a doručil ji tzv. fikcí v souladu s § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“).
11. **Žalovaný v rozhodnutí o odvolání** uvedl své úvahy k podání žádosti, která nebyla společnou žádostí prodávajícího a kupujícího a proto zde nebyly liberační důvody. Žalovaný se nezabýval otázkou nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku a odvolání takovou námitku neobsahovalo.
12. **Při jednání soudu** zástupce žalobkyně poukázala na to, že cílem novel úpravy přestupku provozovatele vozidla bylo, aby byl trestán ten, kdo může ovlivnit chování řidiče. Objektem přestupku bylo snížit nehodovost, a nikoliv pořádek v registru. Žalobkyně neprovádí komisi prodej, všechny kupce poučuje a podává datovou schránkou žádost na úřad podle dohody s kupujícím. Podstatný je ve věci i pojem provozovatele vozidla, který se v roce 2017 změnil.
13. Zástupkyně žalovaného při jednání soudu uvedla, že objektivní odpovědnost provozovatele vozidla nastupuje až subsidiárně, pokud nelze jako viníka přestupku určit konkrétní fyzickou osobu řidiče. Označený řidič vozidla byl vyzván dne 18. 6. 2018 k podání vysvětlení, na výzvu však nereagoval a provozovatel vozidla se změnil až 23. 10. 2018. V projednávané věci je rozhodné, kdo je jako provozovatel zapsán v registru silničních vozidel. Pokud žalobkyně podala pouze blanketní žádost a doložení podkladů pro zápis nechala na kupujícím, svěřila mu dobrovolně další osud stavu údajů zapsaných v registru vozidel včetně údajů o vlastníkovi, resp. provozovateli vozidla (o svá práva je nezbytné dbát). Správní orgány nemohly zápis provést bez předložení protokolu o evidenční kontrole vozidla, zelené karty a správnímu orgánu nebyla rovněž doložena plná moc, která by zmocnila prodávajícího.
14. Žalobkyně dodala, že správní orgány dostávají informaci o tom, že vozidlo bylo prodáno, v drtivé většině přesně v ten den, kdy prodáno bylo. Žalobkyně spoléhá na to, že správní orgán jako státní instituce (registr vozidel) po získání informace, že někdo se dopouští přestupku a nedodržel desetidenní lhůtu k doplnění žádosti o svoji polovinu povinností společné žádosti, bude konat. To, že jsou nečinné, je pravdou po celé republice, i když poslední dobou se to mění, postup žalobkyně opravdu donutil mnoho úřadů, že konají, když nastane situace, že dotyčný spáchá přestupek v silničním provozu a po výzvě provozovateli správní orgán dostane kupní smlouvu. Registr vozidel má možnost uložit pokutu až 50 000 Kč za přestupek tomu, kdo nedodrží desetidenní lhůtu. Žalobkyně kladla hlavní důraz na aplikaci práva vlastnit (vlastnictví zavazuje) a práva legitimně očekávat, že ostatní dodržují pravidla, a v neposlední řadě žádal o spravedlivý proces pro žalobkyni, která se ničeho nezákonného nedopustila a splnila vše, co jí zákon ukládá.
15. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
16. Podle 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu (ve znění účinném od 1. 10. 2018 – pozn. soudu), podle kterého *obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vyžaduje, a*

nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

17. Skutkově velmi podobným případem se správní soudy již zabývaly, např. Krajský soud v Ostravě v rozsudku ze dne 17. 5. 2018, č. j. 22 A 54/2017-36, potvrzeným rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018-21, anebo Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 10. 2019, č. j. 2 As 346/2018-22 (všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). V odkazované věci žalobce (provozovatel vozidla) sdělil správnímu orgánu údaje o osobě (jméno, datum narození, adresu), které vozidlo v rozhodné době zapůjčil. Správní orgán poté této osobě zaslal na uvedenou adresu výzvu k podání vysvětlení, která jí však byla doručena fikcí (dle § 24 odst. 1 správního řádu), přičemž tuto písemnost nebylo možné ani poté vložit do schránky, neboť adresát žádnou schránku neměl. Správní orgán pak již žádné další kroky ke zjištění pachatele přestupku neučinil, a jelikož se provozovatelem vozidla označená osoba nedostavila k podání vysvětlení, věc odložil. I v tehdy projednávané věci krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil s tím, že tento nenaplnil požadavek tzv. nezbytných kroků, a kasační soud tento závěr aproboval.
18. Zdejší soud neshledal důvod se v nyní projednávané věci odlišit od závěrů citovaných rozsudků, naopak z něj pro významnou podobnost obou kauz vycházel a v podrobnostech na tato rozhodnutí odkazuje. Ačkoli je soudu známa dřívější hojná judikatura k rozhodné právní otázce, posuzovaná věc je skutkově velmi podobná odkazovaným věcem.
19. V posuzované věci nešlo o případ, kdy by žalobkyně označila jako řidiče vozidla v době spáchání přestupku osobu neexistující, zesnulou, pobývající v zahraničí, smyšlenou apod. Nejde ani o provozovatele, respektive zástupce, kteří opakovaně jednají v podobných věcech obstrukčním způsobem (například uvádějí řidiče cizí národnosti s doručovací adresou mimo ČR, kterým se nedaří doručovat).
20. Odložení přestupkové věci bylo předčasné, neboť městský úřad neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, resp. jich neprovedl dostatečné množství, protože nebyla splněna podmínka § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu.
21. Označený řidič neodmítl výslovně podat vysvětlení, pouze nereagoval na řádně doručené předvolání. Žádné obtíže při doručování nenastaly a je zjevné, že při doručování městský úřad i doručující orgán učinily vše pro to, aby se předvolání dostalo objektivně do dispoziční sféry adresáta. Opak nebyl prokázán, ani ho nikdo nenamítal, o doručení předvolání nevznikly žádné pochybnosti. Soud neshledal úkony učiněné městským úřadem za dostatečné naplnění k požadavku nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu.
22. Městský úřad měl provést další smysluplný úkon reálně směřující ke zjištění pachatele přestupku, resp. kontaktovat označeného řidiče, a teprve v případě jejich nezdaru mohl věc odložit. V daném případě žalobkyně neoznačila za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat. Kromě opětovného pokusu o doručení předvolání k podání vysvětlení se dále nabízí možnost předvedení dotčené osoby v souladu s § 137 odst. 1 ve spojení s § 60 odst. 1 správního řádu, pokud by se označený řidič na předvolání bez omluvy a dostatečného důvodu nedostavil.

23. Důvodná byla i druhá žalobní námitka, že žalobkyně se zprostita odpovědnosti za přestupek provozovatele vozidla tím, že podala návrh na zápis změn v registru vozidel. Podání žádosti bylo prokázáno ve správním řízení žádostí o změnu vlastníka v registru vozidel s kupní smlouvou ze dne 3. 4. 2018, kterou žalobkyně doručila městskému úřadu dne 18. 6. 2018, a citovanou žádost dne 20. 6. 2018. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že pojem „podání žádosti“ nelze vykládat pouze z jazykového hlediska a že žádost podaná pouze žalobkyní není způsobila zahájit potřebné řízení. Avšak zdejší soud a následně v téže věci Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 2. 2020, č. j. 2 As 46/2019-65, v bodě 16 a 27 uvedl, že odpovědnosti za přestupek provozovatele se zapsaný provozovatel vozidla může zprostit tím, že podá sám žádost o zápis změn v registru vozidel. Shodně se vyjádřil Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 6. 12. 2016, č. j. 7 As 254/2016-33, bod 23.
24. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán.
25. Soud přiznal úspěšné žalobkyni v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. cestovné na jednání před soudem z Prahy do Olomouce a zpět (238 km dle mapy.cz krát 2 = 476 km při spotřebě 4,6 l na 100 km podle technického průkazu; krát 31,80 Kč/l (cena motorové nafty dle vyhlášky č. 358/2019 Sb.), přičteno 4,20 Kč (základní sazba náhrady za 1 km dle téže vyhlášky), tj. 5,66 Kč násobeno 476 km = 2 694 Kč. Dále úspěšné žalobkyni náleží náhrada za zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Soud nepřiznal žalobkyni požadovanou paušální náhradu nákladů řízení, protože ve správním soudnictví se nepoužije § 151 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 64 s. ř. s. se má první a třetí část občanského soudního řádu aplikovat na řízení před správními soudy pouze tehdy, nestanoví-li sám s. ř. s. jinak. Úprava nákladů řízení v § 57 až 61 s. ř. s. je přitom komplexní a obsahuje též vlastní úpravu toho, co je nutno rozumět náklady řízení, stejně jako pravidla pro rozhodování o nich. Žalobkyni nesvědčí právo na paušální náhradu nákladů řízení ani podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/13, protože ten se týkal tehdy účinné právní úpravy a závěry nejsou použitelné pro správní soudnictví (podrobněji viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 135/2015-79, č. 3344/2016 Sb. NSS). Celková částka náhrady nákladů řízení za řízení o žalobě tedy činí 5 694 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 18. června 2020

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně